

POSTANOWIENIE

Dnia 23 kwietnia 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Bohdan Bieniek

w sprawie z odwołania Ł. B.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w Szczecinie
z udziałem zainteresowanego A. M.
o wysokość podstawy wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 23 kwietnia 2025 r.,
skargi kasacyjnej odwołującego się od wyroku Sądu Apelacyjnego w Szczecinie
z dnia 12 czerwca 2024 r., sygn. akt III AUa 80/24,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. zasądza od odwołującego się na rzecz organu rentowego
kwotę 240 (dwieście czterdzieści) zł tytułem zwrotu kosztów
zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w Szczecinie, wyrokiem z dnia 12 czerwca 2024 r., oddalił apelację płatnika składek od wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 5 grudnia 2023 r., oddalającego jego odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, Oddział w Szczecinie z dnia 8 września 2021 r., mocą której ustalono wysokość podstawy wymiaru składek na obowiązkowe ubezpieczenia emerytalne, rentowe, chorobowe, wypadkowe i zdrowotne dla A. M. z tytułu umowy o pracę u płatnika składek G. Ł. B.

W ocenie organu rentowego, zawarcie dwóch odrębnych umów zostało dokonane w celu obejścia przepisów ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych w rozumieniu art. 58 § 1 k.c. Przychody z umów zlecenia zawartych z G. Ł. B., od których zgłoszono ubezpieczonych wyłącznie do ubezpieczenia zdrowotnego, stanowiły w rzeczywistości dodatkowe wynagrodzenie z tytułu umowy o pracę zawartej u płatnika składek G. Ł. B. i jako element wynagrodzenia, powinny być one objęte składkami na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne.

W ocenie orzekających sądów, między Ł. B. a E. B. niewątpliwie zachodziły powiązania osobowe, finansowe i organizacyjne - świadczyły o tym w szczególności okoliczności takie, jak: bliskie relacje rodzinne (syn i ojciec), wzajemny dostęp osób do rachunków bankowych prowadzonych dla przedsiębiorstw. Zdaniem Sądu Okręgowego, postępowanie dowodowe przeprowadzone w sprawie wykazało jednoznacznie, że na podstawie umów zlecenia zawartych z E. B. zainteresowany swoje obowiązki faktycznie wykonywał na rzecz Ł. B., to jest podmiotu, z którym łączyła go umowa o pracę w pełnym wymiarze czasu pracy. Wynagrodzenie, które zainteresowany otrzymywał od E. B. było faktycznie wynagrodzeniem za pracę świadczoną przez zainteresowanego na rzecz Ł. B. Stąd umowy zlecenia zawarte przez zainteresowanego z E. B. uznać należało za nieważne - zgodnie z art. 58 § 1 k.c.

W ocenie Sądu Apelacyjnego, Sąd pierwszej instancji w sposób prawidłowy przeprowadził postępowanie dowodowe, w żaden sposób nie uchybiając przepisom prawa procesowego, a w konsekwencji prawidłowo ustalił stan faktyczny sprawy. Również rozważania prawne, które skłoniły Sąd pierwszej instancji do oddalenia odwołania od zaskarżonej decyzji, Sąd odwoławczy podzielił i przyjął za własne w całości uznając je za trafne i nienaruszające prawa materialnego.

Zaskarżając skargą kasacyjną wyrok w całości, ubezpieczony zarzucił naruszenie przepisów prawa procesowego, to jest: art. 477¹⁴ § 2, art. 477^{14a} k.p.c. i art. 321 k.p.c., przez ich nieprawidłową interpretację, wnioskując o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy Sądowi Apelacyjnemu do ponownego rozpoznania. Przyjęcie do rozpoznania skargi kasacyjnej uzasadniono występowaniem w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, sprowadzającego się do pytania: czy sąd w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych może - nie

wychodząc poza dopuszczalne z punktu widzenia zaskarżonej decyzji rozstrzygnięcia - zmieniać niekwestionowane w odwołaniu ustalenia faktyczne organu, które były podstawą wydania decyzji.

W odpowiedzi organ rentowy wniósł o odmowę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Brak jest podstaw uzasadniających przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania.

W myśl art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Sformułowanie istotnego zagadnienia prawnego w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. powinno przybrać postać porównywalną z formułowaniem zagadnienia prawnego budzącego poważne wątpliwości, o którym stanowi na przykład art. 390 § 1 k.p.c. Chodzi więc o przedstawienie wyraźnych wątpliwości co do określonego przepisu (normy) lub zespołu przepisów (norm), albo szerzej i bardziej ogólnie - wątpliwości co do pewnego uregulowania prawnego (instytucji prawnej). Sformułowane zagadnienie winno odwoływać się w sposób generalny i abstrakcyjny do treści przepisu, który nie podlega jednoznacznej wykładni, a którego wyjaśnienie przez Sąd Najwyższy przyczyni się do rozwoju jurysprudencji i prawa pozytywnego (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 28 października 2015 r., I PK 19/15, LEX nr 2021941). Nie może mieć natomiast charakteru kazuistycznego i zawierać szeregu szczegółowych założeń determinujących odpowiedź, jak i nie może służyć uzyskaniu przez skarżącego odpowiedzi odnośnie do kwalifikacji prawnej pewnych szczegółowych elementów podstawy faktycznej zaskarżonego rozstrzygnięcia (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 11 grudnia 2015 r., IV CSK 405/15, LEX nr 2160209). Zagadnienie prawne powinno wyrażać problem prawny, którego wyjaśnienie ma znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy w

ustalonym stanie faktycznym (postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 19 października 2012 r., III SK 10/12, LEX nr 1228616; z dnia 18 września 2012 r., II CSK 180/12, LEX nr 1230170; z dnia 25 lutego 2008 r., I UK 339/07, LEX nr 453109).

W przedmiotowej skardze nie sprostano tak scharakteryzowanym wymogom. Przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wymaga od skarżącego nie tylko określenia istoty problemu, ale także wskazania, na czym polegają poważne wątpliwości oraz przedstawienia rozbieżności w orzecznictwie sądów. Ponadto konieczne jest zajęcie stanowiska w sprawie, przedstawienie własnej propozycji interpretacyjnej i wskazanie argumentów za nim przemawiających. W niniejszej sprawie, skarżący lakonicznie i subiektywnie odniósł się do sformułowanego przez siebie poglądu o istnieniu potrzeby rozstrzygnięcia zagadnienia prawnego i nie przedstawił adekwatnych orzeczeń sądowych oraz swojego stanowiska wraz z popierającą go rzeczową argumentacją.

Nadto, w sytuacji, gdy skarga kasacyjna nie zarzuca obrazy jakiegokolwiek przepisu prawa materialnego stanowiącego podstawę wyrokowania sądu odwoławczego, to nie jest możliwa ocena czy naruszenie przepisów prawa procesowego wskazanych przez nią w podstawie kasacyjnej mogło mieć rzeczywiście istotny wpływ na wynik sprawy, czego wymaga art. 398³ § 1 pkt 2 k.p.c. Nie chodzi przy tym o czysto teoretyczną możliwość takiego wpływu, lecz o wykazanie, że w okolicznościach danej sprawy ten wpływ był (mógł być) realny, a można to stwierdzić dopiero wówczas, gdy w skardze zostanie podniesiony adekwatny w konkretnych okolicznościach faktycznych zarzut obrazy prawa materialnego.

Innymi słowy, możliwość uznania przez Sąd Najwyższy orzeczenia Sądu drugiej instancji za merytorycznie błędne uzależnione jest od oceny materialnoprawnych zarzutów, a skoro ich nie powołano w skardze kasacyjnej, to nie sposób przyjąć, że nawet jeśli w rzeczywistości do naruszenia wskazanych przepisów postępowania doszło, to mogło to mieć wpływ na wynik sprawy. Inaczej rzecz ujmując, zarzuty naruszenia przepisów postępowania nie mogą być celem samym w sobie, lecz muszą służyć wykazaniu błędnego zastosowania przepisu prawa materialnego, który stanowi rzeczywistą podstawę prawną rozstrzygnięcia.

Dlatego powołanie przez skarżącego zarówno w podstawie zaskarżenia, jak i we wniosku o przyjęcie jego skargi kasacyjnej do rozpoznania wyłącznie zarzutów procesowych uniemożliwia Sądowi Najwyższemu dokonanie oceny kasacyjnej w zakresie tego, czy w postępowaniu odwoławczym rzeczywiście wystąpiły uchybienia o tak znacznym ciężarze gatunkowym, że doprowadziły do wydania nieprawidłowego orzeczenia (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 3 lutego 2022 r., II USK 422/21, LEX nr 3340989).

Ze względu na powyższe argumenty, Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. orzekł jak w sentencji. O kosztach orzeczono w myśl w art. 98 § 1 w związku z art. 398²¹ k.p.c.

AGM

[a.ł]